

وقتي تيروئيد تنبل مي شود

اختلالات تيروئيد يکي از شايع ترين مشکلاتي است که افراد زيادي با آن روبه رو مي شوند.

جام جم آنلاين: اختلالات تيروئيد يکي از شايع ترين مشکلاتي است که افراد زيادي با آن روبه رو مي شوند. در رويارويي با اين مشکل هم مانند بسياري از مسائل ديگر اگر اطلاعات دقيق و درستي داشته باشيم مي توانيم از بروز عوارض ناشي از آن پيشگيري کنيم؛ مسائل ساده اي مانند علل بروز بيماري، اقدامات پيشگيرانه، مصرف منظم دارو يا درمان به موقع.

دکتر لطف الله ساعد، فوق تخصص غدد و متابوليسم در گفت و گو با «جام جم» درباره اين بيماري توضيح مي دهد: غده تيروئيد يکي از غدد درون ريز بدن است و هورمون تيروکسين را ترشح مي کند که نقش مهمي در سوخت و ساز بدن و رشد و تمايز سلول ها بخصوص سلول هاي مغز و سيستم اسکلتی - عضلاني دارد. به عبارت ديگر تمام سلول هاي بدن مستقيم يا غيرمستقيم به هورمون هاي تيروئيد وابسته و به آن نيازمند هستند.

به گفته وي در صورت کمبود اين هورمون، سلول ها دچار اختلال عملکرد و نارسايي مي شوند که اين مساله ممکن است عوارض مهمي براي فرد ايجاد کند؛ بخصوص در دوران کودکي که عدم درمان منجر به ايجاد عوارضي غيرقابل برگشت مي شود.

چرا کم کاري تيروئيد بروز مي کند؟

دکتر ساعد با اشاره به اين که کم کاري تيروئيد يکي از بيماري هاي شايعي است که مي ان زنان بيشتر مشاهده مي شود و با بالا رفتن سن نيز شيوع آن افزايش مي يابد، توضيح مي دهد: اين بيماري علل مختلفي دارد و شايع ترين آن بيماري به نام تيروئيديت هاشيموتو است که نوعي بيماري خود ايمني به حساب مي آيد.

جراحي هاي تيروئيد، استفاده از يد راديواکتيو، کمبود يد براي مدتي طولاني و مصرف داروها بخصوص داروهائي که براي درمان پرکاري تيروئيد استفاده مي شود نيز در صورت مصرف بيش از حد مي تواند منجر به اين بيماري شود.

به گفته اين پزشک متخصص، کودکان نيز به علل مادرزادي شامل عدم تشکيل تيروئيد، اختلالات سنتز هورمون هاي تيروئيد، تيروئيد هاي نابه جا و عوامل مرتبط با مادر مثلا دريافت يد راديواکتيو طي بارداري ممکن است به اين بيماري مبتلا شوند.

وي درباره ساير علت هاي بروز بيماري مي افزايد: مشکلات موجود در غده هيپوفيز يا هيپوتالاموس بخصوص تومورهاي اين ناحيه و راديو تراپي هاي سر و گردن نيز مي تواند منجر به کم کاري تيروئيد شود. در مواردی هم به علت مقاومت بدن به هورمون هاي تيروئيد، اين هورمون ها تاثير مناسبي ندارد.

دکتر ساعد با اشاره به التهابات تيروئيد توضيح مي دهد: بعد از اين که يك مرحله پرکاري تيروئيد پشت سر گذاشته شد و ممکن است از نظر باليني بدون علامت باشد، شايد بيمار وارد مرحله کم کاري تيروئيد شود. اين مرحله مي تواند موقت يا دائمي باشد.

نشانه هاي کم کاري تيروئيد

دکتر ساعد با اشاره به اين که علائم کم کاري تيروئيد با توجه به سن افراد متفاوت است، مي گويد: کم کاري تيروئيد در نوزادان با علائم مختلفی مانند زردی طولاني مدت، خواب زياد کودک، برآمدگي شکم به صورت فتق هاي نافي، شير نخوردن به اندازه کافي، کاهش رشد نوزاد و تورم در بدن و دور چشم ها نمايان مي شود.

وي با اشاره به علائمي که در کودکان با سنين بالاتر رخ مي دهد، اضافه مي کند: اين بيماري در اين کودکان با علائمي مانند اختلال رشد، عدم تمرکز و توجه و اختلالات هوش خود را نشان مي دهد.

این پزشك متخصص مي‌افزايد: در بزرگسالي ممكن است علائم جديدي بروز كند كه اين نشانه‌ها براساس عضوي كه درگير مي‌شود، تفاوت دارد؛ به عنوان مثال در پوست با خشكي، خارش و سري نمايان مي‌شود. افزايش وزن، كاهش انرژي، عدم تحمل سرما، صورت پف‌آلود، ورم دور چشم، ريزش مو و ابرو، اختلالات قاعدگي، نازايي و سقط، درد و ضعف عضلاني بخصوص در راه رفتن و بالا رفتن از پله، خستگي زودرس، بزرگ شدن غده تيروئيد يا در بعضي موارد تخريب كامل اين غده نيز از ديگر علائم است.

به گفته وي ييوست، سوء جذب مواد غذايي و اختلالات گوارشي نيز از جمله مشكلاتي است كه بر اثر كم‌كاري تيروئيد در دستگاه گوارش بروز مي‌كند.

دارو را بموقع مصرف كنيد

درمان مناسب و بموقع نقش مهم و موثري در كاهش عوارض اين بيماري دارد. اما فراموش نكنيد مصرف داروها حتما بايد با تجويز پزشك و تحت نظر او باشد، چراكه ميزان مصرف براي افراد مختلف متفاوت است.

دكتر ساعد با بيان اين كه براي درمان كم‌كاري تيروئيد از قرص لووتيروكسين استفاده مي‌شود، مي‌گويد: بيماران حتما بايد قرص را به صورت ناشتا و حدود يك ساعت قبل از صبحانه بخورند. در صورتي كه بيمار داروهائي ديگري نيز مصرف مي‌كند، بايد حداقل دو ساعت بعد از خوردن اين قرص از آنها استفاده كند.

در واقع اين فاصله دو ساعتی میان مصرف قرص لووتيروكسين و ساير داروها مورد مهمي است كه بايد به آن توجه داشت. مصرف مادام‌العمر يا موقت اين قرص نيز موردي است كه پزشك بايد تعيين كند.

به گفته وي، مصرف لووتيروكسين به ميزان مناسب و براساس دستور پزشك عارضه‌اي براي افراد ايجاد نمي‌كند. اما مصرف بيش از حد آن مي‌تواند باعث تپش قلب شود.

اگر بيماران و بخصوص خانم‌ها در سنين بالا، براي مدتي طولاني ميزان بيشترتي از داروي تجويز شده را مصرف كنند با كاهش تراكم استخوان نيز روبه‌رو مي‌شوند.

مادران باردار دقت كنند

مصرف داروها در دوران بارداري از جمله نكات مهمي است كه همواره موجب نگراني مادران مي‌شود. دكتر ساعد در اين زمينه مي‌گويد: در صورتي كه مادر به بيماري كم‌كاري تيروئيد مبتلاست و در دوران بارداري نيز بايد از اين قرص استفاده كند، مصرف منظم دارو كاملا بي‌خطر و حتي به نفع سلامت مادر و جنين است.

به گفته وي خانم‌هائي كه قصد مادر شدن دارند، در صورتي كه در خانواده‌شان سابقه بيماري‌هائي تيروئيد وجود داشته باشد، يا خود مادر سابقه قبلي مشكلات تيروئيدي، جراحي تيروئيد، ساير بيماري‌هائي خود ايمني مثل ديابت نوع يك و هرگونه علائمي از مشكلات تيروئيدي داشته باشد حتما بايد تحت نظر پزشك آزايش دهد تا در صورت نياز درمان‌هائي مربوط به اين موضوع صورت گيرد.

معمولا مادراني كه به كم‌كاري تيروئيد مبتلا هستند، در صورت باردار شدن نگران بيماري فرزندشان مي‌شوند و اين سوال براي‌شان پيش مي‌آيد كه آيا نوزادشان به اين بيماري مبتلا خواهد شد يا نه؟

دكتر ساعد با اشاره به اين كه كم‌كاري تيروئيد مادر و نوزاد دو موضوع كاملا متفاوت است، خاطرنشان مي‌كند: كم‌كاري تيروئيد مادر به علل مختلفي ايجاد مي‌شود كه با علل كم‌كاري تيروئيد در نوزادان متفاوت است و غير از مواردتي كه كم‌كاري تيروئيد مادر ناشي از كمبود يد نيست، معمولا احتمال بروز بيماري براي جنيني كه مادرش به اين بيماري مبتلاست با جنيني كه مادرش مشكلي ندارد، يكسان است.

به گفته وي، در صورتي كه كم‌كاري تيروئيد از دوران جنيني وجود داشته باشد، ممكن است روي بهره هوشي كودك تاثير بگذارد و به همين دليل امروزه در مورد اين بيماري غربالگري نوزادان انجام مي‌شود.

بنابراين به محض تشخيص بيماري نوزاد بايد درمان را شروع كرد تا عوارض ناشي از آن كودك را تهديد نكند.

